Keskiviikko 23. kesäkuuta 2021

P9_TA(2021)0303

Euroopan oikeusasiamiehen ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 23. kesäkuuta 2021 Euroopan parlamentin asetuksesta Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista (Euroopan oikeusasiamiehen ohjesääntö) ja päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom kumoamisesta (2021/2053(INL) – 2019/0900(APP))

(2022/C 81/13)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 228 artiklan 4 kohdan,

— ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan 1 kohdan,

— ottaa huomioon komission lausunnon (COM(2021)0329),

— ottaa huomioon neuvoston hyväksynnän (09425/2021),

— ottaa huomioon 10. kesäkuuta 2021 hyväksymänsä luonnoksen Euroopan parlamentin asetukseksi Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista (Euroopan oikeusasiamiehen ohjesääntö) ja päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom kumoamisesta ([1]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 46 ja 54 artiklan,

— ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0174/2021),

1. hyväksyy liitteenä olevan asetuksen;

2. kehottaa puhemiestä allekirjoittamaan asetuksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 297 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

3. kehottaa pääsihteeriä huolehtimaan tämän asetuksen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;

4. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

([1]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0280.

Keskiviikko 23. kesäkuuta 2021

PÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE

Euroopan parlamentin asetus Euroopan oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista (Euroopan oikeusasiamiehen ohjesääntö) ja päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom kumoamisesta (2021/2053(INL)–2019/0900(APP))

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 228 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 A artiklan 1 kohdan,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston hyväksynnän ([1]),

ottaa huomioon Euroopan komission lausunnon ([2]),

noudattaa erityistä lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Oikeusasiamiehen ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot olisi vahvistettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 20 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 228 artiklan, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä ”perusoikeuskirja”) määräysten mukaisesti.

(2) Euroopan parlamentin päätöstä 94/262/EHTY, EY, Euratom ([3]) muutettiin viimeksi vuonna 2008. Lissabonin sopimuksen tultua voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009 päätös 94/262/EHTY, EY, Euratom olisi kumottava ja korvattava SEUT 228 artiklan 4 kohdan nojalla annetulla asetuksella.

(3) Perusoikeuskirjan 41 artiklassa oikeus hyvään hallintoon tunnustetaan unionin kansalaisten perusoikeudeksi. Perusoikeuskirjan 43 artiklassa tunnustetaan oikeus tehdä Euroopan oikeusasiamiehelle kantelu, joka koskee epäkohtia unionin toimielinten, elinten tai laitosten toiminnassa. Jotta varmistetaan kyseisten oikeuksien tehokkuus ja jotta parannetaan oikeusasiamiehen valmiuksia suorittaa perusteellisia ja puolueettomia tutkimuksia ja siten vahvistetaan näiden molempien päämäärien perustana olevaa oikeusasiamiehen riippumattomuutta, oikeusasiamiehelle olisi annettava kaikki tarvittavat välineet hänen perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettujen tehtäviensä menestyksekkääseen hoitamiseen.

(4) Määriteltäessä ehtoja, joiden mukaisesti kantelu voidaan tehdä oikeusasiamiehelle, olisi noudatettava periaatetta, jonka mukaan kantelun voivat tehdä kaikki maksutta ja helposti ottaen asianmukaisesti huomioon oikeudellisista ja hallinnollisista menettelyistä johtuvat erityiset rajoitukset.

(5) Oikeusasiamiehen olisi otettava toiminnassaan asianmukaisesti huomioon tutkimustensa kohteena olevien unionin toimielinten, elinten ja laitosten toimivalta.

(6) On tarpeen vahvistaa menettelyt, joita noudatetaan, kun oikeusasiamiehen tutkimusten tuloksista käy ilmi hallinnollisia epäkohtia. Oikeusasiamiehen olisi annettava Euroopan parlamentille kattava kertomus kunkin vuoden istuntokauden lopussa. Oikeusasiamiehellä olisi myös oltava oikeus sisällyttää kyseiseen vuosikertomukseen arviointi antamiensa suositusten noudattamisesta.

([1]) Hyväksyntä annettu 18. kesäkuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
([2]) Lausunto annettu 18. kesäkuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
([3]) Euroopan parlamentin päätös 94/262/EHTY, EY, tehty 9 päivänä maaliskuuta 1994, oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista (EYVL L 113, 4.5.1994, s. 15).

Keskiviikko 23. kesäkuuta 2021

(7) Oikeusasiamiehen aseman vahvistamiseksi ja parhaiden hallintokäytäntöjen edistämiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa on suotavaa antaa oikeusasiamiehelle mahdollisuus suorittaa omasta aloitteestaan tutkimuksia, kun hän katsoo tämän perustelluksi ja erityisesti kun kyse on toistuvista, järjestelmällisistä tai erityisen vakavista hallinnollisista epäkohdista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta oikeusasiamiehen ensisijaista velvollisuutta käsitellä kanteluja.

(8) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001 ([4]), sellaisena kuin se on täydennettynä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1367/2006 ([5]), olisi sovellettava pyyntöihin, jotka koskevat yleisön oikeutta saada tutustua oikeusasiamiehen asiakirjoihin, lukuun ottamatta asiakirjoja, jotka on saatu tutkimuksen aikana ja joiden osalta pyynnön esittäneen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen olisi käsiteltävä pyynnöt.

(9) Oikeusasiamiehellä olisi oltava oikeus tutustua kaikkeen tehtäviensä hoitamiseen tarvittavaan aineistoon. Tätä varten unionin toimielinten, elinten ja laitosten olisi toimitettava oikeusasiamiehelle kaikki tämän tutkimusta varten pyytämät tiedot. Jos oikeusasiamiehen tehtävien hoitaminen edellyttää unionin toimielinten, elinten ja laitosten tai jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten hallussa olevien turvaluokiteltujen tietojen toimittamista oikeusasiamiehelle, oikeusasiamiehen olisi voitava saada tutustua tällaisiin tietoihin siten, että varmistetaan niiden suojaamista koskevien sääntöjen noudattaminen.

(10) Oikeusasiamiehellä ja hänen henkilöstöllään olisi oltava velvollisuus käsitellä tehtäviään hoitaessaan saamansa tiedot luottamuksellisina, sanotun kuitenkaan rajoittamatta oikeusasiamiehen velvollisuutta antaa jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi sellaiset seikat, jotka voivat liittyä rikoksiin ja jotka ovat tulleet hänen tietoonsa tutkimusten yhteydessä. Oikeusasiamiehen olisi myös voitava ilmoittaa asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle seikat, jotka saattavat tämän henkilöstön jäsenen menettelyn kyseenalaiseksi. Oikeusasiamiehen velvollisuus käsitellä luottamuksellisesti kaikkia tehtäviään hoitaessaan saamiaan tietoja ei saisi vaikuttaa oikeusasiamiehen velvollisuuteen hoitaa tehtäviään mahdollisimman avoimesti SEUT 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Voidakseen hoitaa tehtäväänsä asianmukaisesti ja tukeakseen havaintojaan oikeusasiamiehen olisi erityisesti voitava viitata kertomuksissaan kaikkiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin.

(11) Jos oikeusmiehen tehtävien tehokkaan hoitamisen kannalta on tarpeen, oikeusasiamiehelle olisi annettava mahdollisuus tehdä yhteistyötä ja vaihtaa tietoja jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa sovellettavan kansallisen ja unionin lainsäädännön mukaisesti sekä muiden unionin toimielinten, elinten ja laitosten kanssa sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti.

(12) Euroopan parlamentin olisi valittava oikeusasiamies jokaisen vaalikauden alussa ja sen ajaksi sellaisten henkilöiden joukosta, jotka ovat unionin kansalaisia ja joiden riippumattomuus on kiistaton ja joiden kelpoisuudesta on kaikki vaadittavat takeet. Olisi myös säädettävä muun muassa oikeusasiamiehen tehtävien päättymistä, oikeusasiamiehen korvaamista, jääviyttä, oikeusasiamiehen palkkiota sekä oikeusasiamiehen erioikeuksia ja vapauksia koskevista yleisistä ehdoista.

(13) Olisi täsmennettävä, että oikeusasiamiehen kotipaikka on Euroopan parlamentin kotipaikka, sellaisena kuin se on määritelty Euroopan unionin toimielinten ja tiettyjen elinten, laitosten ja yksikköjen kotipaikan sijainnista tehdyssä Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitetyn, kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyn pöytäkirjan N:o 6, jäljempänä ”pöytäkirja N:o 6”, ainoan artiklan a alakohdassa.

(14) Oikeusasiamiehen olisi saavutettava sukupuolten tasapuolinen edustus sihteeristön kokoonpanossa ottaen asianmukaisesti huomioon Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen, jotka on vahvistettu neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ([6]), jäljempänä ”henkilöstösäännöt”, 1 d artiklan 2 kohdan.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EUVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1367/2006, annettu 6 päivänä syyskuuta 2006, tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin (EUVL L 264, 25.9.2006, s. 13).

([6]) EUVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

(15) Oikeusasiamies antaa tämän asetuksen täytäntöönpanosäännökset Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja Euroopan komissiota kuultuaan. Jos kyseiset toimielimet eivät anna lausuntoa oikeusasiamiehen ennalta asettamassa kohtuullisessa määräajassa, tämä voi antaa asianomaiset täytäntöönpanosäännökset. Jotta taataan oikeusvarmuus ja mahdollisimman tiukat vaatimukset oikeusasiamiehen tehtävien hoitamisessa, kyseisten täytäntöönpanomääräysten vähimmäissisältö olisi vahvistettava tässä asetuksessa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde ja periaatteet

1. Tällä asetuksella vahvistetaan Euroopan oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskeva ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot (Euroopan oikeusasiamiehen ohjesääntö).

2. Oikeusasiamies hoitaa tehtäväänsä täysin riippumattomasti ja toimii ilman ennakkolupaa.

3. Oikeusasiamies auttaa paljastamaan hallinnollisia epäkohtia unionin toimielinten, elinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta Euroopan unionin tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä, ottaen asianmukaisesti huomioon oikeutta hyvään hallintoon koskevan SEUT 20 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 228 artiklan sekä perusoikeuskirjan 41 artiklan.

Minkään muun viranomaisen tai kenenkään muun henkilön toiminnasta ei voi kannella oikeusasiamiehelle.

4. Tarvittaessa oikeusasiamies esittää suosituksia, ratkaisuehdotuksia ja parannusehdotuksia asian ratkaisemiseksi.

5. Oikeusasiamies ei voi tehtäviään hoitaessaan kyseenalaistaa tuomioistuimen päätöksen perusteellisuutta eikä tuomioistuimen toimivaltaa antaa tuomio.

2 artikla

Kantelut

1. Unionin kansalaiset taikka ne luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, voivat tehdä oikeusasiamiehelle kantelun hallinnollisesta epäkohdasta suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenten välityksellä.

2. Kantelusta on käytävä selvästi ilmi sen kohde sekä sen tekijän henkilöllisyys. Kantelun tekijä voi pyytää, että kantelu tai sen osia käsitellään luottamuksellisena.

3. Kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kantelun perusteena olevat seikat. Ennen kantelun tekemistä kantelun tekijän on suoritettava asianmukaiset hallinnolliset menettelyt asianomaisessa unionin toimielimessä, elimessä tai laitoksessa.

4. Oikeusasiamies jättää kantelun tutkimatta, jos se ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan tai jos 2 ja 3 kohdassa vahvistetut menettelyä koskevat vaatimukset eivät täyty. Jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, oikeusasiamies voi kehottaa kantelun tekijää osoittamaan kantelun toiselle viranomaiselle.

5. Jos oikeusasiamies katsoo, että kantelu on ilmeisen perusteeton, oikeusasiamies päättää asian käsittelyn ja ilmoittaa tästä kantelun tekijälle. Jos kantelun tekijä on ilmoittanut kantelustaan asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle, oikeusasiamies ilmoittaa myös asiasta asianomaiselle viranomaiselle.

6. Unionin toimielinten, elinten tai laitosten sekä niiden henkilöstön välisiä työsuhteita koskeva kantelu voidaan hyväksyä ainoastaan, jos asianomainen henkilö on käyttänyt kaikki sisäiset hallinnolliset menettelyt, erityisesti henkilöstösääntöjen 90 artiklassa tarkoitetut menettelyt, ja jos asianomaisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen toimivaltainen viranomainen on tehnyt päätöksen tai sen vastauksen määräajat ovat päättyneet. Oikeusasiamiehellä on myös oikeus tarkistaa asianomaisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen toimivaltaisen viranomaisen toteuttamat toimenpiteet, joilla varmistetaan häirinnän väitettyjen uhrien suojelu ja palautetaan asianomaisten henkilöiden ihmisarvoa kunnioittava terve ja turvallinen työympäristö hallinnollisen tutkimuksen aikana edellyttäen, että asianomaiset henkilöt ovat käyttäneet loppuun kyseisiin toimenpiteisiin liittyvät sisäiset hallinnolliset menettelyt.

7. Oikeusasiamies ilmoittaa asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle kirjatusta kantelusta heti, kun kyseinen kantelu on otettu käsiteltäväksi ja päätös tutkimuksen aloittamisesta on tehty.

8. Oikeusasiamiehelle tehdyt kantelut eivät keskeytä oikeudenkäyntiin tai hallinnolliseen menettelyyn liittyvän valitusajan kulumista.

9. Jos oikeusasiamies päättää, ettei kantelua oteta käsiteltäväksi tai että kantelun käsittely lopetetaan sen vuoksi, että esiin tuotuja seikkoja käsitellään tai on käsitelty oikeudenkäynnissä, oikeusasiamiehen aikaisemmin mahdollisesti suorittamien tutkimusten tulokset sisällytetään asiakirja-aineistoon ja kyseinen asiakirja-aineisto suljetaan.

10. Oikeusasiamies ilmoittaa kantelun tekijälle mahdollisimman pian kantelun johdosta toteutetuista toimista ja pyrkii mahdollisuuksien mukaan ratkaisuun asianomaisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen kanssa hallinnollisen epäkohdan poistamiseksi. Oikeusasiamies antaa kantelun tekijälle tiedoksi ehdotetun ratkaisun ja unionin asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen mahdolliset huomiot. Kantelun tekijä voi esittää huomautuksia tai toimittaa missä tahansa vaiheessa lisätietoja, jotka eivät olleet tiedossa kantelun tekemisajankohtana.

Jos kantelun tekijän ja asianomaisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen hyväksymä ratkaisu on löytynyt, oikeusasiamies voi päättää asian käsittelyn jatkamatta 4 artiklassa säädettyä menettelyä.

3 artikla

Tutkimukset

1. Oikeusasiamies suorittaa perustelluiksi katsomiansa tutkimuksia tehtäviensä mukaisesti omasta aloitteestaan tai kantelun perusteella.

2. Oikeusasiamies ilmoittaa ilman aiheetonta viivytystä asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle tällaisista tutkimuksista. Asianomainen unionin toimielin, elin tai laitos voi omasta aloitteestaan tai oikeusasiamiehen pyynnöstä toimittaa hyödyllisiä huomautuksia tai todisteita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 5 artiklan soveltamista.

3. Oikeusasiamies voi suorittaa omasta aloitteisteen tutkimuksia aina, kun hän pitää niitä perusteltuina erityisesti toistuvien, järjestelmällisten tai erityisen vakavien hallinnollisten epäkohtien tapauksessa, jotta niihin voidaan puuttua yleisen edun mukaisena asiana. Tällaisten tutkimusten yhteydessä hän voi myös tehdä ehdotuksia ja aloitteita, joilla edistetään parhaita hallintokäytäntöjä unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa.

4 artikla

Oikeusasiamiehen ja toimielinten välinen vuorovaikutus

1. Jos oikeusasiamies havaitsee tutkimuksen perusteella hallinnollisia epäkohtia, hänen on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava tutkimuksen havainnoista asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle ja annettava tarvittaessa suosituksia.

2. Asianomainen unionin toimielin, elin tai laitos antaa oikeusasiamiehelle yksityiskohtaisen lausunnon kolmen kuukauden kuluessa. Oikeusasiamies voi asianomaisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen perustellusta pyynnöstä pidentää kyseistä määräaikaa. Määräaikaa voidaan pidentää korkeintaan kahdella kuukaudella. Jos asianomainen unionin toimielin, elin tai laitos ei anna lausuntoa kolmen kuukauden määräajassa tai pidennetyssä määräajassa, oikeusasiamies voi päättää tutkimuksen ilman tällaista lausuntoa.

3. Tutkimuksen päättyessä oikeusasiamies toimittaa kertomuksen asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle ja erityisesti, jos havaitun hallinnollisen epäkohdan luonne tai laajuus sitä vaatii, Euroopan parlamentille. Oikeusasiamies voi antaa kertomuksessaan suosituksia. Oikeusasiamies antaa kantelun tekijälle tiedoksi tutkimuksen tulokset, unionin asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen antaman lausunnon ja mahdolliset kertomuksessa esitetyt suositukset.

4. Oikeusasiamiestä voidaan hänen omasta aloitteestaan tai Euroopan parlamentin pyynnöstä kuulla Euroopan parlamentissa tarkoituksenmukaisimmalla tasolla, jos tämä on asianmukaista unionin toimielimen, elimen tai laitoksen toimintaa koskevaan tutkimukseen liittyen.

5. Oikeusasiamies antaa kunakin vuonna istuntokauden lopussa Euroopan parlamentille kertomuksen suorittamiensa tutkimusten tuloksista. Kertomukseen sisältyy arviointi siitä, miten oikeusasiamiehen suosituksia on noudatettu, ratkaisuehdotuksia ja parannusehdotuksia. Kertomukseen sisällytetään tapauksen mukaan myös häirintää, väärinkäytösten paljastamista ja eturistiriitoja unionin toimielimissä, elimissä tai laitoksissa koskevien oikeusasiamiehen tutkimusten tulokset.

5 artikla

Tietojen toimittaminen oikeusasiamiehelle

1. Tätä artiklaa sovellettaessa ”tietojen toimittaminen” kattaa kaikki fyysiset ja sähköiset keinot, joiden avulla oikeusasiamies ja hänen sihteeristönsä saavat tutustuttavakseen tietoja, mukaan lukien asiakirjat, niiden muodosta riippumatta.

2. ”EU:n turvallisuusluokitelluilla tiedoilla” tarkoitetaan mitä tahansa tietoja tai aineistoja, joille on määritelty EU:n turvallisuusluokka ja joiden luvaton ilmitulo saattaisi vaihtelevassa määrin vahingoittaa Euroopan unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion etuja.

3. Unionin toimielimet, elimet ja laitokset sekä jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset antavat tässä artiklassa säädetyin edellytyksin oikeusasiamiehen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan ilman aiheetonta viivytystä oikeusasiamiehelle kaikki tiedot, joita tämä on pyytänyt tutkimusta varten.

4. Oikeusasiamiehelle toimitetaan EU:n turvaluokiteltuja tietoja seuraavin periaattein ja edellytyksin:

a) EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja toimittava unionin toimielin, elin tai laitos on saattanut päätökseen asiaankuuluvat sisäiset menettelynsä ja, jos luovuttaja on kolmas osapuoli, viimeksi mainittu on antanut kirjallisen ennakkosuostumuksensa;

b) on osoitettu, että oikeusasiamiehellä on tiedonsaantitarve;

c) on taattava, että oikeus tutustua CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL -turvallisuusluokan tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin myönnetään ainoastaan henkilöille, joille on tehty kansallisen lainsäädännön mukaisesti henkilöturvallisuusselvitys asiaankuuluvalle turvallisuustasolle ja jotka toimivaltainen turvallisuusviranomainen on valtuuttanut.

5. EU:n turvaluokiteltujen tietojen toimittamiseksi asianomainen unionin toimielin, elin tai laitos arvioi, onko oikeusasiamies ottanut tosiasiallisesti käyttöön sisäisiä turvallisuussääntöjä sekä fyysisiä ja menettelyllisiä toimenpiteitä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi. Tätä varten oikeusasiamies ja unionin toimielin, elin tai laitos voivat myös sopia järjestelystä, jolla luodaan yleiset puitteet EU:n turvaluokiteltujen tietojen toimittamiselle.

6. Oikeus tutustua 4 ja 5 kohdan mukaisesti EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin on annettava asianomaisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen tiloissa, jollei oikeusasiamiehen kanssa toisin sovita.

7. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat kieltäytyä toimittamasta oikeusasiamiehelle tietoja, jotka kuuluvat turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevan kansallisen lainsäädännön tai niiden välittämisen estävien säännösten soveltamisalaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.

Asianomainen jäsenvaltio voi kuitenkin toimittaa oikeusasiamiehelle tällaiset tiedot toimivaltaisen viranomaisensa vahvistamin edellytyksin.

8. Kun unionin toimielimet, elimet tai laitokset ja jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset aikovat toimittaa oikeusasiamiehelle EU:n turvaluokiteltuja tietoja tai muita tietoja, jotka eivät ole yleisön saatavilla, niiden on ilmoitettava asiasta etukäteen oikeusasiamiehelle.

Oikeusasiamies varmistaa, että tällaisia tietoja suojataan asianmukaisesti, eikä hän etenkään saa ilmaista niitä kantelun tekijälle tai yleisölle ilman unionin toimielimen, elimen tai laitoksen tai asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen ennakkosuostumusta. EU:n turvaluokiteltujen tietojen osalta suostumus on annettava kirjallisesti.

9. Unionin toimielinten, elinten tai laitosten, jotka epäävät oikeuden tutustua EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, on toimitettava oikeusasiamiehelle kirjallinen perustelu, jossa ilmoitetaan vähintään epäämisperusteet.

Keskiviikko 23. kesäkuuta 2021

10. Oikeusasiamies pitää 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja hallussaan ainoastaan siihen saakka, kunnes tutkimus on päätetty lopullisesti.

Oikeusasiamies voi pyytää unionin toimielintä, elintä tai laitosta tai jäsenvaltiota säilyttämään tällaiset tiedot vähintään viiden vuoden ajan.

11. Jos oikeusasiamiestä ei avusteta tämän pyytämällä tavalla, hän voi antaa asian tiedoksi Euroopan parlamentille, joka ryhtyy tarvittaviin toimiin.

6 artikla

Oikeusasiamiehen asiakirjojen julkisuus

Oikeusasiamies käsittelee pyynnöt saada tutustua asiakirjoihin, lukuun ottamatta niitä, jotka on saatu tutkimuksen aikana ja jotka ovat oikeusasiamiehen hallussa tutkimuksen keston ajan tai sen päättymisen jälkeen, asetuksessa (EY) N:o 1049/2001, sellaisena kuin se on täydennettynä asetuksella (EY) N:o 1367/2006, säädettyjen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti.

7 artikla

Virkamiesten ja muun henkilöstön kuuleminen

1. Unionin toimielinten, elinten ja laitosten virkamiehiä ja muuta henkilöstöä on kuultava oikeusasiamiehen pyynnöstä seikoista, jotka liittyvät käynnissä olevaan oikeusasiamiehen tutkimukseen.

2. Kyseiset virkamiehet ja muu henkilöstö esiintyvät toimielimensä, elimensä tai laitoksensa nimissä. Heitä sitovat heihin sovellettavista säännöistä johtuvat velvoitteet.

8 artikla

Väärinkäytösten paljastamiseen liittyvät tutkimukset

1. Oikeusasiamies voi suorittaa tutkimuksen havaitakseen henkilöstösääntöjen 22 a artiklassa määriteltyjen tietojen käsittelyssä ilmenneet hallinnolliset epäkohdat, jotka virkamies tai muuhun henkilöstöön kuuluva on ilmoittanut hänelle henkilöstösäännöissä vahvistettujen asiaa koskevien sääntöjen mukaisesti.

2. Tällaisissa tapauksissa virkamies tai muuhun henkilöstöön kuuluva saa henkilöstösääntöjen tarjoaman suojan unionin toimielimen, elimen tai laitoksen työntekijään kohdistamilta mahdollisilta seuraamuksilta tietojen antamisen johdosta.

3. Oikeusasiamies voi myös tiedustella, onko asian käsittelyssä asianomaisessa unionin toimielimessä, elimessä tai laitoksessa ilmennyt hallinnollisia epäkohtia, myös asianomaisen virkamiehen tai toimihenkilön suojelun osalta.

9 artikla

Salassapitovelvollisuus

1. Oikeusasiamies ja hänen henkilöstönsä eivät saa paljastaa tutkimuksen aikana saamiaan tietoja tai asiakirjoja. Rajoittamatta 2 kohdan soveltamista he eivät etenkään saa ilmaista oikeusasiamiehelle toimitettuja EU:n turvaluokiteltuja tietoja tai unionin toimielinten, elinten tai laitosten sisäisiä asiakirjoja tai henkilötietojen suojaa koskevan unionin lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvia asiakirjoja. He eivät saa myöskään ilmaista tietoja, jotka voisivat vahingoittaa kantelun tekijän tai jonkin muun asianosaisen oikeuksia.

2. Jos oikeusasiamiehen tutkimuksen aikana ilmenneet tosiseikat saattavat olla rikoksia tai liittyä rikokseen, oikeusasiamies raportoi asiasta jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille ja, siltä osin kuin asia kuuluu niiden toimivaltaan, Euroopan syyttäjänvirastolle asetuksen (EU) 2017/1939 ([7]) 24 artiklan mukaisesti ja Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF), sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ([8]) 8 artiklan mukaista kaikkien unionin toimielinten, elinten ja laitosten yleiseen raportointivelvollisuutta Euroopan petostentorjuntavirastolle.

([7]) Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

3. Oikeusasiamies ilmoittaa tarvittaessa ja yhteisymmärryksessä Euroopan syyttäjänviraston tai Euroopan petostentorjuntaviraston kanssa asiasta myös sille unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle, joka on toimivaltainen asianomaiseen virkamieheen tai muuhun henkilöstöön kuuluvaan nähden ja joka voi aloittaa asianmukaiset menettelyt.

10 artikla

Yhteistyö jäsenvaltioiden viranomaisten ja unionin toimielinten, elinten ja laitosten kanssa

1. Oikeusasiamies voi tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa sovellettavan kansallisen ja unionin lainsäädännön mukaisesti, jos se on tarpeen hänen tehtäviensä hoitamiseksi.

2. Oikeusasiamies voi tehtäviensä rajoissa tehdä yhteistyötä myös muiden unionin toimielinten, elinten ja laitosten kanssa, erityisesti niiden kanssa, jotka vastaavat perusoikeuksien edistämisestä ja suojelusta. Oikeusasiamies välttää tehtävien toistoa tai niiden päällekkäisyyttä kyseisten unionin toimielinten, elinten tai laitosten toiminnan kanssa.

3. Jäsenvaltioiden kansallisille viranomaisille tämän asetuksen soveltamiseksi osoitetut tiedonannot toimitetaan niiden unionissa olevien pysyvien edustustojen välityksellä, paitsi jos asianomainen pysyvä edustusto suostuu siihen, että oikeusasiamiehen sihteeristö voi ottaa suoraan yhteyttä asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisiin viranomaisiin.

11 artikla

Oikeusasiamiehen valitseminen

1. Oikeusasiamies valitaan avointa menettelyä noudattaen valituista ehdokkaista, ja hänet voidaan nimittää uudelleen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 228 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistun nimeämispyynnön jälkeen oikeusasiamies valitaan sellaisten henkilöiden joukosta,

— jotka ovat unionin kansalaisia,

— joilla on täydet kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet,

— joiden riippumattomuus on kiistaton,

— jotka täyttävät kotimaassaan korkeimpien tuomarin virkojen kelpoisuusvaatimukset ja joilla on tarvittava pätevyys ja kokemus oikeusasiamiehen viran hoitamiseksi ja

— jotka eivät ole olleet kansallisten hallitusten jäseniä tai Euroopan parlamentin, Eurooppa-neuvoston tai Euroopan komission jäseniä nimeämispyynnön julkaisemista edeltäneiden kahden vuoden aikana.

12 artikla

Oikeusasiamiehen tehtävien päättyminen

1. Perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitetut oikeusasiamiehen tehtävät päättyvät hänen toimikautensa päättyessä, hänen erotessaan tehtävästä tai kun hänet erotetaan.

2. Lukuun ottamatta tilannetta, jossa on kyse oikeusasiamiehen erottamisesta, oikeusasiamies hoitaa edelleen tehtäviään, kunnes uusi oikeusasiamies on valittu.

3. Oikeusasiamiehen tehtävien päättyessä ennenaikaisesti uusi oikeusasiamies valitaan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun toimi on jäänyt täyttämättä, Euroopan parlamentin vaalikauden loppuajaksi. Ennen kuin uusi oikeusasiamies on valittu, 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu johtava virkamies on vastuussa kiireellisistä asioista, jotka kuuluvat oikeusasiamiehen tehtäviin.

13 artikla

Erottaminen

Jos Euroopan parlamentti aikoo pyytää oikeusasiamiehen erottamista SEUT 228 artiklan 2 kohdan mukaisesti, se kuulee oikeusasiamiestä ennen tällaisen pyynnön esittämistä.

14 artikla

Oikeusasiamiehen tehtävien hoitaminen

1. Oikeusasiamies toimii tehtäviään hoitaessaan SEUT 228 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Oikeusasiamies pidättäytyy kaikista toimista, jotka ovat ristiriidassa kyseisten tehtävien luonteen kanssa.

2. Aloittaessaan tehtäviensä hoitamisen oikeusasiamies antaa unionin tuomioistuimen täysistunnossa juhlallisen vakuutuksen siitä, että hän hoitaa perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettuja tehtäviä täysin riippumattomana ja puolueettomana sekä noudattaa toimikauden ajan ja sen jälkeen tehtävistään johtuvia velvollisuuksia. Juhlalliseen vakuutukseen on sisällyttävä erityisesti velvollisuus osoittaa kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun hänelle toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja.

3. Oikeusasiamies ei saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta poliittista tai hallinnollista toimintaa taikka muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa.

15 artikla

Palkka, erioikeudet ja vapaudet

1. Oikeusasiamies rinnastetaan palkan, korvausten ja vanhuuseläkkeen osalta unionin tuomioistuimen tuomariin.

2. Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitetyssä, Euroopan unionin erioikeuksia ja vapauksia koskevassa pöytäkirjassa N:o 7 olevia 11–14 ja 17 artiklaa sovelletaan oikeusasiamieheen sekä oikeusasiamiehen sihteeristön virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön.

16 artikla

Oikeusasiamiehen sihteeristö

1. Oikeusasiamiehelle osoitetaan asianmukainen talousarvio, joka riittää varmistamaan oikeusasiamiehen riippumattomuuden sekä perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamisen.

2. Oikeusasiamiestä avustaa sihteeristö. Sihteeristön johtavan virkamiehen nimittää oikeusasiamies.

3. Oikeusasiamiehen sihteeristön virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovelletaan henkilöstösääntöjä. Sihteeristön henkilöstön lukumäärä vahvistetaan vuosittain talousarviomenettelyn yhteydessä.

4. Jos unionin virkamiehiä lähetetään tilapäisesti oikeusasiamiehen sihteeristöön, kyseistä siirtoa pidetään yksikön edun mukaisena tilapäisenä siirtona henkilöstösääntöjen 37 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan ja 38 artiklan mukaisesti.

17 artikla

Oikeusasiamiehen kotipaikka

Oikeusasiamiehen kotipaikan on oltava Euroopan parlamentin kotipaikka sellaisena kuin se on määritelty pöytäkirjan N:o 6 ainoan artiklan a alakohdassa.

18 artikla

Täytäntöönpanosäännökset

Oikeusasiamies antaa tämän asetuksen täytäntöönpanosäännökset Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja Euroopan komissiota kuultuaan. Niiden on oltava tämän asetuksen mukaisia, ja niihin on sisällyttävä säännökset vähintään seuraavista seikoista:

a) kantelun tekijän ja asianomaisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen menettelylliset oikeudet;

b) kantelun vastaanottaminen, käsittely ja käsittelyn päättäminen;

c) omasta aloitteesta suoritetut tutkimukset; ja

d) jatkotutkimukset.

19 artikla

Loppusäännökset

1. Kumotaan päätös 94/262/EHTY, EY, Euratom.

2. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

3. Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty …,

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies